

NIELSEN NØRAGER

Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

ADVOKATFIRMA
WWW.NNLAW.DK

FREDERIKSBERGGADE 16
1459 KØBENHAVN K
TEL +45 33 11 45 45
FAX +45 33 11 80 81

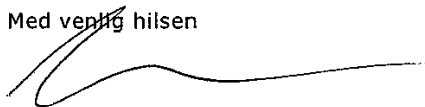
JML@NNLAW.DK

11. FEBRUAR 2010
REF. 56.788

MARKEDSFØRING AF GLUCOSAMIN I FODER

Vedlagt fremsendes til orientering kopi af mit brev af dags dato til Fødevareminister, Eva Kjer Hansen.

Med venlig hilsen

Jakob Mosegaard Larsen

NIELSEN NØRAGER

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Att. Fødevareminister Eva Kjer Hansen

ADVOKATFIRMA
WWW.NNLAW.DK

FREDERIKSBERGGADE 16
1459 KØBENHAVN K
TEL +45 33 11 45 45
FAX +45 33 11 80 81

JML@NNLAW.DK

11. FEBRUAR 2010
REF. 56.788

GLUCOSAMIN I FODER OG MARKEDSFØRINGEN HERAF

Idet jeg henviser til Fødevareministerens brev af 9. september 2009 til vort kontor fremsendes vedlagt kopi af vort brev af dags dato til Plantedirektoratet.

Som det fremgår af brevet til Plantedirektoratet, er situationen fortsat den, at en lang række foderproducenter og -forhandlere systematisk overtræder foderstofbekendtgørelsen - dette til trods for at vi gennem 1½ år har gjort Plantedirektoratet opmærksom på problemerne, og dette til trods for at Plantedirektoratet i sit svar til ministeren annoncerede en forestående kontrolkampagne.

De systematiske lovovertrædelser har som minimum to alvorlige konsekvenser.

For det første vildledes forbrugerne groft, idet foderprodukterne forbindes med de positive egenskaber, som er knyttet til lægemidlet glucosamin, men som ikke kan opnås ved indtagelse af foderet, herunder gives forbrugerne det indtryk, at knuste rejeskaller m.v. er naturlige kilder til glucosamin.

For det andet påføres min klient og andre lovlige virksomheder urimelige konkurrencebetingelser for afsætningen af deres lovligt forhandlede produkter. Det forekommer i den forbindelse paradoksalt, at Lægemiddelstyrelsen effektivt håndhæver forbuddet mod tilsætning af glucosamin i tilskudsprodukter, mens den tilsvarende problemstilling i forhold til foder "sejler".

Hvorvidt Plantedirektoratets utilstrækkelige indsats på området er udtryk for, at det er lykkedes foderproducenterne at manipulere og føre Plantedirektoratet bag lyset, eller den manglende indsats er udtryk for manglende vilje hos Plantedirektoratet til at leve op til sine forpligtelser og god forvaltningsskik, skal jeg lade være usagt.

Jeg skal imidlertid ikke undlade at gøre opmærksom på, at Plantedirektoratets manglende indsats næppe bidrager til at øge respekten i samfundet for landets love og de håndhævende myndigheder.

Jeg skal på denne baggrund endnu engang anmode ministeren om at tage personligt ansvar for, at ulovlighederne nu bringes til ophør.

Med venlig hilsen

Jakob Mosegaard Larsen

c.c. Plantedirektoratet, Sektor for Foder og Gødning samt
Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NIELSEN NØRAGER

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Plantedirektoratet
Skovbrynet 20
2800 Lyngby

Att. Sektor for Foder og Gødning

ADVOKATFIRMA
WWW.NNLAW.DK

FREDERIKSBERGGADE 16
1459 KØBENHAVN K
TEL +45 33 11 45 45
FAX +45 33 11 80 81

JML@NNLAW.DK

11. FEBRUAR 2010
REF. 56.788

GLUCOSAMIN I FODER OG MARKEDSFØRING AF GLUCOSAMIN I FODER

Idet vi henviser til Fødevareministerens brev af 9. september 2009 til vort kontor samt vor - indtil videre - ubesvarede e-mail af 26. januar 2010 til Plantedirektoratet, skal vi herved fremkomme med en række kommentarer og spørgsmål til sagsforløbet og problemerne vedrørende glucosamin i foder og markedsføringen heraf.

Faktum om glucosamin

Det er vor opfattelse, at der indledningsvist er behov for en nærmere beskrivelse af faktum vedrørende glucosamin. Vor klient har til brug herfor fået udarbejdet en ekspertrapport, der vedlægges som bilag 1.

Rapporten er udarbejdet af Dr. Peter Moir, Dr. Bob Andrews og Clare Hughes (MPSI BSc Pharm). Dr. Peter Moir, som er hovedansvarlig for rapporten, er en internationalt anerkendt molekylærbiolog og foredragsholder med mange års erfaring fra både universiteter og farmaceutiske virksomheder. Dr. Peter Moir har oplyst, at han er villig til under vidneansvar at bekræfte de i rapporten indeholdte konklusioner, i det omfang det måtte vise sig nødvendigt.

Det fremgår af rapportens "Executive Summary", jf. også rapportens side 5, at ingen naturlig kilde, dyr eller plante, er rapporteret for indhold af ubunden, fri glucosamin, og det konkluderes, at ubunden, fri glucosamin ikke eksisterer naturligt og ikke kan produceres ved en simpel ekstraktionsproces.

Endvidere fremgår det, at kommercielt fremstillet glucosamin i almindelighed udvindes af chitin, der indgår i det ydre skelet hos leddyr, fx insekter og krebsdyr, og i cellevæggen hos bakterier og svampe. Chitin er meget modstandsdygtigt og svært nedbrydeligt.

Kommercielt fremstillet glucosamin findes primært i to former, Glucosaminsulfat og Glucosaminhydrochlorid. Disse former af glucosamin findes ifølge rapportens Executive Summary ikke i naturlige kilder, dyr eller plante, hverken i bunden eller fri form, men fremstilles kemisk, under opvarmning, som beskrevet i rapporten, side 7.

Endelig fremgår det af rapportens Executive Summary, jf. også side 8, at dyr såsom hunde og katte ikke ved indtagelse af foder indeholdende chitin er i stand at frigøre glucosamin og optage dette i kroppen, og at det derfor ikke er muligt at indtage sådanne daglige mængder foder, at en virkningsfuld behandling eller hjælp til opretholdelsen af et godt helbred er mulig.

Såfremt Plantedirektoratet måtte have bemærkninger til eller indvendinger mod rapportens konklusioner, skal vi venligst anmode om at modtage disse snarest - gerne på engelsk - således at eventuelle misforståelse og uenigheder effektivt kan ryddes af vejen.

Plantedirektoratets brev til Fødevareministeren

Fødevareministeren citerer i sit brev af 9. september 2009 til vort kontor et svar modtaget fra Plantedirektoratet. Det citerede svar giver anledning til følgende bemærkninger:

Plantedirektoratet anfører, at man ikke har haft grund til at betvivle modtagne oplysninger vedrørende foder fra Eukanuba, Hill's Petfood og Olivers Petfood, hvorefter det ikke er kemisk fremstillet glucosamin, som er tilsat disse produkter. Hertil bemærkes - som dokumenteret ved brev af 10. marts 2009 til Plantedirektoratet - at Eukanuba og Olivers Petfood på deres respektive hjemmesider markedsførte foder indeholdende "Glucosamin HCL", dvs. kemisk fremstillet glucosaminhydrochlorid.

Endvidere bemærkes, at Plantedirektoratet efter det oplyste aldrig har modtaget svar fra Royal Canin, men desuagtet har lagt til grund, at heller ikke Royal Canins foder indeholder kemisk fremstillet glucosamin. Dette til trods for at Plantedirektoratet i sit brev af 6. oktober 2008 til Royal Canin Danmark selv anførte "På jeres hjemmeside ses det, at der er en række foderblandinger, der indeholder ren glucosamin". Hvorfor er denne ulovlighed ikke påtalt i det pågældende brev eller senere?

Plantedirektoratet anfører videre i sit svar til Fødevareministeren, at det ifølge Lægemiddelstyrelsen må antages, at en del af den glucosamin, der naturligt findes i f.eks. rejeskaller, er tilgængeligt for dyr. Vi skal venligst anmode Plantedirektoratet om dels at

fremsende dokumentation for Lægemiddelstyrelsens opfattelse og dels kopi af det grundlag, hvorpå Lægemiddelstyrelsen baserer sin opfattelse, idet denne opfattelse strider mod konklusionerne i den som bilag 1 vedlagte ekspertrapport.

Endvidere skal vi venligst anmode om aktindsigt i den afgørelse, der ifølge Plantedirektoratets svar til Fødevareministeren er truffet af Lægemiddelstyrelsen, og hvorefter et produkt, som indeholdt glucosamin, ikke nødvendigvis var et lægemiddel.

Endelig anfører Plantedirektoratet i sit svar til Fødevareministeren, at indholdet af glucosamin i foder som analytisk bestanddel kan angives som f.eks. glucosaminhydrochlorid, selv om det er bundet i krabbeskaller. Hertil bemærkes, at glucosaminhydrochlorid ikke er eller kan være bundet i krabbeskaller, idet glucosaminhydrochlorid som redegjort for i den som bilag 1 vedlagte ekspertrapport fremstilles kemisk.

Endvidere skal jeg venligst anmode Plantedirektoratet om at redegøre for, hvordan det ovennævnte udsagn harmonerer med foderstofbekendtgørelsens bilag 14, afsnit I.C.a), hvorefter "oplysninger [...] må ikke tilsigte at angive tilstedeværelsen eller indholdet af andre analytiske bestanddele i foderblandinger end nævnt i tabellen, nr. 9", jf. bilag 16?

Endelig går jeg ud fra, at Plantedirektoratet er enig i, at angivelsen af indholdet af glucosamin i foder som analytisk bestanddel under alle omstændigheder forudsætter, at angivelsen ikke fører til, at forbrugerne vildledes, hvilket efter vor opfattelse utvivlsomt er tilfældet. Dette forhold kommer jeg tilbage til i det følgende.

Plantedirektoratets kontrolkampagne og status

Vi har ved e-mail af 26. januar 2010 anmodet Plantedirektoratet om at oplyse status for den kontrolkampagne, som direktoratet har oplyst, ville blive påbegyndt i efteråret 2009.

Vores henvendelse er indtil videre ubesvaret, og vi har i mellemtiden - til brug for vurderingen af Plantedirektoratets kampagne - besøgt de tidligere indberettede firmaers hjemmesider, ligesom vi har foretaget en generel søgning via Google på foder indeholdende glucosamin. Denne beskedne øvelse har givet følgende, nedslående resultater:

Oliver's Petfood - Oliver's Petfood produkter

På Olivers Pet Food's hjemmeside, jf. bilag 2, anføres 2. februar 2010, at foderprodukterne Olivers Adult 13,5 kg og Olivers Lamb 13,5 kg indeholder "Glucosamin 700 mg/kg".

Som beskrevet i vort brev af 10. marts 2009 til Plantedirektoratet fremgår det ikke af firmaets hjemmeside, at den deklarerede glucosamin ikke er tilsat. Dette til trods for at Plantedirektoratet i sit brev 14. november 2008 til Olivers Petfood anbefalede, at mærkningen blev tilrettet, så det tydeligt fremgik, at der var tale om et naturligt indhold af glucosamin i en eller flere råvarer.

Vi skal i den forbindelse i øvrigt - og som en væsentlig pointe - gøre Plantedirektoratet opmærksom på, at en angivelse af, at et foder indeholder glucosamin fra naturlige kilder efter vores opfattelse er vildledende og derfor ulovlig, jf. foderstofbekendtgørelsens bilag 14, afsnit I.C.b). Dels findes ubunden, fri glucosamin ikke i naturlige kilder, jf. bilag 1, og dels har angivelsen alene det vildledende formål at associere foderproduktet med de positive egenskaber, som er knyttet til lægemidlet glucosamin, men som ikke opnås ved indtagelse af foderet, jf. bilag 1.

Vi skal på baggrund af ovenstående endnu engang opfordre Plantedirektoratet til gennem anvendelsen af relevante sanktioner over for Olivers Pet Food, herunder bøde og udstedelse af påbud/forbud, at sikre, at ulovlighederne bringes til ophør.

PetFoodNord.dk - Olivers Petfood produkter

Olivers Petfood's foderprodukter forhandles tillige af PetFoodNord.dk. På PetFoodNord.dk's hjemmeside, jf. bilag 3, anføres 2. februar 2010, at foderprodukterne Olivers Adult 13,5 kg og Olivers Lamb 13,5 kg indeholder "Glucosamin HCL". I relation til samme produkter anføres under overskriften "Særligt at bemærke": "Indeholder glucosamin, kondroitinsulfat og MSM, da hunde af alle racer i deres voksne liv med fordel kan drage nytte af disse tilskud."

Som redegjort for er "Glucosamin HCL" netop betegnelsen på kemisk fremstillet glucosamin i ren form. Dette betyder, at enten er deklareringen forkert, og der er i så fald tale om vildledende markedsføring, eller også indeholder foderet glucosamin i ren form, hvilket tillige udgør en overtrædelse af foderstofbekendtgørelsen.

Vi skal på baggrund af ovenstående opfordre Plantedirektoratet til gennem anvendelsen af relevante sanktioner over for PetFoodNord.dk, herunder bøde og udstedelse af påbud/forbud, at sikre, at ulovlighederne bringes til ophør.

Eldorado A/S - Eukanuba produkter

På Eukanubas hjemmeside, jf. bilag 4, anføres 2. februar 2010 at "Led næringsstoffer såsom glucosamin og kondroitinsulfat kan gennem foderet fremme sund brusk, hvorved hundens aktivitet og mobilitet opretholdes" og "Næringsstoffer såsom glucosamin og chondroitinsulfat forekommer naturligt i kroppen og er det sunde brusks byggesten. Når de findes i hundens kost, bidrager de til den naturlige regenerering af sunde led."

Endvidere fremgår det på Eukanubas hjemmeside, jf. bilag 4, at f.eks. foderprodukterne Eukanuba Puppy & Junior Store Racer og Eukanuba Senior Vedligeholdelse indeholder "Glucosamin HCL". Som nævnt er "Glucosamin HCL" netop betegnelsen på kemisk fremstillet glucosamin i ren form. Dette betyder, at enten er deklarereringen forkert, og der er i så fald tale om vildledende markedsføring, eller også indeholder foderet glucosamin i ren form, hvilket tillige udgør en overtrædelse af foderstofbekendtgørelsen.

Tilsvarende fremgår det af importørens, Eldorado A/S, hjemmeside, bilag 5, at produkternes indhold af glucosamin er tilsat, jf. f.eks. formuleringerne "Hvis du derimod ejer en schæfer, ved du sikkert, hvor vigtigt det er, at foderet er udviklet til at tage højde for racens følsomme fordøjelse og bevare stærke led og god mobilitet. Dette er gjort ved at tilføje ingredienser som roetrævler og naturlige bruskfremmende næringsstoffer som glucosamin og kondroitinsulfat" og "For hunde med anlæg for ledproblemer. Sensitive joints er et foder tilpasset hunde med særlig anlæg for ledproblemer og gangbesvær. Foderet indeholder bl.a. en forøget mængde af glucosamin og chondroitinsulfat, der fremmer sundt brusk og bevarer leddene elastiske."

Som nævnt i relation til Olivers Petfood skal vi bemærke, at de dokumenterede angivelser af, at foderet indeholder glucosamin, efter vores opfattelse er vildledende og derfor ulovlig, hvis man antager at foderet - trods det deklarerede ulovlige indhold af kemisk fremstillet glucosamin - ikke indeholder kemisk fremstillet glucosamin, idet ubunden, fri glucosamin ikke findes i naturlige kilder, og idet angivelsen alene har det vildledende formål at associere foderproduktet med de positive egenskaber, som er knyttet til lægemidlet glucosamin, men som ikke opnås ved indtagelse af foderet, jf. bilag 1.

Vi skal på baggrund af ovenstående endnu engang opfordre Plantedirektoratet til gennem anvendelsen af relevante sanktioner over for Eldorado A/S, herunder bøde og udstedelse af påbud/forbud, at sikre, at ulovlighederne bringes til ophør. Det bemærkes i den forbindelse, at der på Eukanubas hjemmeside under punktet "Kontakt os" henvises til telefonnummer og e-mail-adresse tilhørende Eldorado A/S.

Hill'S Pet Nutrition Denmark ApS - Hill's Petfood produkter

På Hill's Petfood's hjemmeside, jf. bilag 6, anføres 2. februar 2010 vedrørende foderprodukterne Prescription Diet™ Canine j/d™ Mini og Science Plan™ Canine Mature Adult 7+ Light with Chicken, at disse "Bidrager til at bevare sund ledbrusk takke være [...] glucosamin og chondroitinsulfat fra naturlige kilder" henholdsvis "Styrker led og bevægelighed med glukosamin og chondroitin fra naturlige kilder."

Også her skal vi bemærke, at de dokumenterede angivelser af, at foderet indeholder glucosamin efter vores opfattelse er vildledende og derfor ulovlig, jf. foderstofbekendtgørelsens bilag 14, afsnit I.C.b). Dels findes ubunden, fri glucosamin ikke i naturlige kilder, jf. bilag 1, og dels har angivelsen alene det vildledende formål at associere foderproduktet med de positive egenskaber, som er knyttet til lægemidlet glucosamin, men som ikke opnås ved indtagelse af foderet, jf. bilag 1.

Vi skal på baggrund af ovenstående opfordre Plantedirektoratet til gennem anvendelsen af relevante sanktioner over for Hill'S Pet Nutrition Denmark ApS, herunder bøde og udstedelse af påbud/forbud, at sikre, at ulovlighederne bringes til ophør.

CityPetFood.dk - Eukanuba og Hill's Petfood produkter

Eukanuba's og Hill's Petfood's foderprodukter forhandles tillige af CityPetFood.dk. På CityPetFood.dk's hjemmeside, jf. bilag 7, anføres, at foderprodukterne Eukanuba Adult Store Racer Vedligeholdelse, Eukanuba Puppy & Junior Store Racer og Eukanuba Senior Vedligeholdelse indeholder "glucosamin HCl".

Som nævnt er "Glucosamin HCl" netop betegnelsen på kemisk fremstillet glucosamin i ren form. Dette betyder, at enten er deklareringen forkert, og der er i så fald tale om vildledende markedsføring, eller også indeholder foderet glucosamin i ren form, hvilket tillige udgør en overtrædelse af foderstofbekendtgørelsen.

På CityPetFood.dk's hjemmeside, jf. bilag 7, anføres endvidere om foderproduktet Hill's Adult Large Breed, at "Foderet er tilsat glukosamin og chondroitin sulfat som understøtter vedligeholdelsen af ledbrusk."

Vi skal opfordre Plantedirektoratet til at undersøge, hvorvidt det er CityPetFood.dk eller Hill's Petfood, som deklarerer produktet korrekt. Det kan imidlertid allerede på det foreliggende grundlag konstateres, at enten er CityPetFood.dk's deklarering forkert, og der er i så fald tale om vildledende markedsføring, eller også indeholder foderet glucosamin i ren form, hvilket tillige udgør en overtrædelse af foderstofbekendtgørelsen.

Vi skal på denne baggrund opfordre Plantedirektoratet til gennem anvendelsen af relevante sanktioner over for CityPetFood.dk, herunder bøde og udstedelse af påbud/forbud, at sikre, at også denne ulovlighed bringes til ophør.

Royal Canin Danmark A/S - Royal Canin produkter

På firmaets hjemmeside, jf. bilag 8, anføres 2. februar 2010 vedrørende Diabetic DS 46, at "De bruskbevarende elementer (glucosamin og chondroitinsulfat) spiller en vigtig rolle ved minimeringen af de risici, der er forbundet med ledsygdomme hos katte med sukkersyge, der ofte har en høj alder og er overvægtige".

Også her skal vi bemærke, at angivelsen af, at foderet indeholder glucosamin efter vores opfattelse er vildledende og derfor ulovlig. Dels findes ubunden, fri glucosamin ikke i naturlige kilder - herunder hydrolysat af krebsdyr, dvs. krebsdyr i reaktion med vand, som anført i ingrediensfortegnelsen for Diabetic DS 46 - og dels har angivelsen alene det vildledende formål at associere foderproduktet med de positive egenskaber, som er knyttet til lægemidlet glucosamin, men som ikke opnås ved indtagelse af foderet, jf. bilag 1.

Petfood Danmark - Orijen Produkter

På firmaets hjemmeside, jf. bilag 9, anføres 2. februar 2010, at foderprodukterne ORIJEN PUPPY 13.5 KG og ORIJEN SENIOR 13.5 KG indeholder glucosamin.

Også her skal vi bemærke, at de dokumenterede angivelser af, at foderet indeholder glucosamin efter vores opfattelse er vildledende og derfor ulovlig. Dels findes ubunden, fri glucosamin ikke i naturlige kilder, jf. bilag 1, og dels har angivelsen alene det vildledende

formål at associere foderproduktet med de positive egenskaber, som er knyttet til lægemidlet glucosamin, men som ikke opnås ved indtagelse af foderet, jf. bilag 1.

Vi skal på denne baggrund opfordre Plantedirektoratet til gennem anvendelsen af relevante sanktioner over for Petfood Danmark, herunder bøde og udstedelse af påbud/forbud, at sikre, at også disse ulovligheder bringes til ophør.

Dechra Veterinary Products - SPECIFIC™ produkter

På firmaets hjemmeside, jf. bilag 10, anføres 11. februar 2010, at foderproduktet SPECIFIC™ Joint Support har et "Højt indhold af naturlig glucosamin og chondroitin for at understøtte sunde led".

Også her skal vi bemærke, at de dokumenterede angivelser af, at foderet indeholder glucosamin efter vores opfattelse er vildledende og derfor ulovlig, jf. foderstofbekendtgørelsens bilag 14, afsnit I.C.b). Dels findes ubunden, fri glucosamin ikke i naturlige kilder, jf. bilag 1, og dels har angivelsen alene det vildledende formål at associere foderproduktet med de positive egenskaber, som er knyttet til lægemidlet glucosamin, men som ikke opnås ved indtagelse af foderet, jf. bilag 1.

Vi skal på baggrund af ovenstående opfordre Plantedirektoratet til gennem anvendelsen af relevante sanktioner over for Dechra Veterinary Products, herunder bøde og udstedelse af påbud/forbud, at sikre, at ulovlighederne bringes til ophør.

Det videre forløb

Vi skal venligst anmode Plantedirektoratet om at forholde sig nøje til ovenstående og herunder besvare de spørgsmål, som er rejst, samt oplyse i hvilket omfang direktoratet måtte være uenig i de anførte betragtninger og konklusioner.

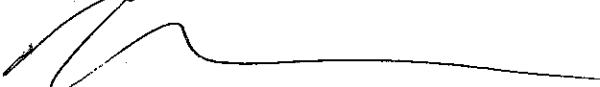
Vi skal endvidere venligst anmode Plantedirektoratet om at oplyse, hvilke konkrete initiativer direktoratet vil iværksætte med det formål at bringe det dokumenterede, omfattende ulovlige salg af foder indeholdende glucosamin og den dokumenterede ulovlige markedsføring af foderprodukter til ophør.

Vi skal i den forbindelse opfordre Plantedirektoratet til at gennemgå emballagerne for de forskellige foderprodukter, ligesom vi skal anmode direktoratet om at indhente reelle svar

fra producenterne vedrørende indholdet af glucosamin i deres produkter, og herunder om nødvendigt teste foderet for indhold af glucosamin.

En hurtig og effektiv indsats fra Plantedirektoratets side er således nødvendig for at bringe foderproducenternes og -forhandlernes vildledning af forbrugerne til ophør, ligesom en sådan indsats er nødvendig for at sikre min klient og andre lovlige virksomheder rimelige konkurrencebetingelser for deres lovligt forhandlede produkter.

Med venlig hilsen

Jakob Mosegaard Larsen

c.c. Fødevareminister Eva Kjer Hansen samt
Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri